Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права,
протокол **№ 2** від **31 серпня 2020 р.**

Програмові вимоги з дисципліни
«ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА»
для магістрантів денної та заочної форм навчання на 2020 – 2021 н. р.

Змістовий модуль 1. Загальні положення про особисті немайнові права

Тема 1. Особисті немайнові права як інститут цивільного права

Закріплення загальних засад правового статусу особистості і найважливіших прав людини в Конституції України. Поняття особистих немайнових відносин. Історія розвитку особистих немайнових прав як інституту цивільного права.

Джерела регулювання особистих немайнових відносин. Особливості регулювання особистих немайнових відносин іншими галузями права. (Порівняльний аспект). Дискусійні питання у виявленні особливостей особистих немайнових відносин і їх диференціація від майнових відносин.

Спільні ознаки, які визначають сутність суспільних відносин, які складаються у зв'язку з володінням духовними благами і утворюють самостійний предмет правового регулювання. Функції цивільного права в сфері особистих немайнових відносин.

Тема 2. Особисті немайнові права як суб'єктивні права фізичних осіб

Спільні ознаки, які визначають сутність суспільних відносин у зв'язку з володінням особистими немайновими правами.

Особливості суб'єктного складу особистих немайнових правовідносин. Юридичний зміст особистого немайнового правовідношення.

Особисті немайнові права, їх характерні ознаки та підстави виникнення.

Межі користування особистими немайновими правами. Поняття суб'єктивного особистого немайнового, не пов'язаного з майновим цивільного права.

Тема 3. Система особистих немайнових прав, їх закріплення в Цивільному кодексі України

Проблема класифікації і систематизації особистих немайнових прав в цивілістичній науці. Класифікація особистих немайнових прав і визначення головних видів особистих немайнових прав. Інші способи пізнання і з'ясування суті поняття особистих немайнових прав (системно-структурний підхід; функціональний підхід; історичний підхід).

Об'єкти особистих немайнових прав як зовнішні системоутворюючі фактори. Людина як носій системної якості особистих немайнових прав.

Первісні і похідні потреби особи, як передумови виникнення конкретних особистих немайнових прав. Структура системи особистих немайнових прав: елементи, частини системи, їх функції.

Класифікація особистих немайнових прав у ЦК України. Місце розташування особистих немайнових прав у структурі ЦК України.

Загальна характеристика особистих немайнових прав фізичних осіб у ЦК України.

Змістовий модуль 2. Правова охорона, здійснення та захист особистих немайнових прав

Тема 4. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування людини

Право на життя. Зміст права на життя. Право на охорону здоров'я. Право на усунення небезпеки, яка загрожує життю та здоров'ю. Характеристика основних складових права фізичної особи на охорону здоров'я. Найважливіші та найактуальніші проблеми, пов'язані з правами на життя та здоров'я. Право на надання медичної допомоги. Право на інформацію про стан свого здоров'я. Право на таємницю про стан здоров'я. Права особи, яка перебуває на лікуванні у стаціонарному медичному закладі. Право на донорство. Право на безпечне для життя і здоров'я довкілля.

Право на свободу та особисту недоторканість.

Право на сім'ю. Право на опіку і піклування. Право на вибір опікуна та піклувальника. Право на патронатне піклування.

Тема 5. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття людини

Право на ім'я. Право на зміну імені. Право на використання імені.

Право на повагу до гідності та честі. Право на недоторканість ділової репутації.

Право на індивідуальність. Право на особисте життя та його таємницю.

Право на інформацію. Право на особисті папери. Розпорядження особистими паперами. Право на ознайомлення з особистими паперами, які передані до фонду бібліотек або архівів. Право на таємницю кореспонденції.

Захист інтересів особи при проведенні фото-, кіно-, теле- та відеозйомок. Охорона інтересів особи, яка зображена на фотографіях та у творах образотворчого мистецтва. Право на свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості.

Право на місце проживання. Право на недоторканість житла.

Право на вибір роду занять.

Право на пересування.

Право на об'єднання. Право на мирні зібрання.

Тема 6. Захист особистих немайнових прав

Поняття захисту особистих немайнових прав фізичних осіб. Цивільно-правові способи захисту особистих немайнових прав фізичних осіб.

Міжнародно-правові і національні організації захисту особистих немайнових прав. Способи захисту особистих немайнових прав фізичних осіб відповідно до ЦК України.

Законодавство європейських країн про захист особистих немайнових прав. Процесуальні гарантії захисту особистих немайнових прав.

Роль відшкодування моральної шкоди в захисті порушених особистих немайнових прав.

Проблеми і практика захисту честі, гідності та ділової репутації.

Реалізація особами права на захист особистих немайнових прав.